Велика кількість бактерій здатна синтезувати антибіотичні речовини білково-пептидної природи, які знищують або затримують ріст споріднених видів та/або штамів бактерій та володіють широким спектром антибактеріальної дії. Ці речовини називають високомолекулярними антибіотиками – бактеріоцинами, що мають молекулярну масу до 10-30 кДа та можуть витримувати високі температури. Дуже велику кількість бактеріоцинів синтезують саме лактобацили. Ці речовини мають широкий спектр дії і інгібують ріст багаточисельних видів умовно-патогенної грампозитивної мікрофлори, наприклад *Listeria monocytogenes, Clostridium buturicum, Clostridium sporogenes, Stephylococcus aureus, Enterococcus faecalis, Bacillus* spp. та ін. [2].

1. Amrita 20. R.M., Kadirvelu J., Inhibiting bacterial colonization on catheters: Antibacterial and antibiofilm activities of bacteriocins from *Lactobacillus plantarum* SJ33. J. of Global Antimicrob. Resist.; 2019. doi.org/10.1016/j.jgar.2019.02.021.

2. Voloshyna I.M**.,** Shkotova L.V., Skorokhod S.O., Appolonova I.Ye., Zholobak N.M. *Lactobacillus* bacteria: biological and therapeutic properties // Mikrobiol. Z. 2019; 81(6):131-146. Ukrainian. doi: https://doi.org/10.15407/ microbiolj81.06.131.

Дослідження українського фармацевтичного ринку негормональних лікарських засобів для лікування клімактеричних розладів

Гавриш Н.Б., Корзюк О. В., Ноздріна А.А.

Кафедра соціальної фармації

Національний фармацевтичний університет,

м. Харків, Україна

socpharm@nuph.edu.ua

Вступ. В останні десятиріччя у всьому світі спостерігається тенденція збільшення тривалості життя. За даними статистики з охорони здоров’я, на 2015 р. показник середньої очікуваної тривалості життя жінок становить 73 роки. [1,2]. У 60-80 % жінок у пременопаузі / постменопаузі можуть з’являтися різні клімактеричні розлади зумовлені як ендогенними так і екзогенними чинниками. Клімактеричний синдром (КС) представляє собою патологічні зміни всього жіночого організму, що пов'язані із гормональною перебудовою і проявом вазомоторних та емоційно-психічних порушень. Такі вазомоторні симптоми як припливи жару, підвищена пітливість, зміни артеріального тиску, тахікардія, головний біль, розлади сну, зниження пам’яті та концентрації уваги та психоемоційні порушення (когнітивні, слабкість, дратівливість, тривожність, депресія, зниження лібідо) – суттєво знижують якість життя не тільки в медичному, але й соціально-економічному аспектах. У половини жінок, які

страждають на КС, тривалість його проявів близько 5 років, а у чверті – більше цього терміну [3,4].

Інтенсивність симптомів може варіювати від повної відсутності до тяжких виснажливих станів. Менопаузальна гормональна терапія є «золотим стандартом» лікування цих розладів, але фармакотерапія КС носить персоналізований характер і при наявності протипоказань або небажанні жінки приймати гормональні препарати, можлива альтернативна терапія.

Метою нашого дослідження став аналіз наявного на українському фармацевтичному ринку асортименту негормональних ЛЗ для усунення клімактеричних розладів.

У ході проведеного дослідження було використано загальнонаукові **методи** - маркетинговий аналіз та порівняння.

Результати досліджень. Нами здійснено огляд вітчизняного ринку препаратів, рекомендованих для профілактики та лікування вазомоторного та психоемоційного симптомокомплексу при менопаузі. За результатами аналізу даних Державного реєстру ЛЗ України станом на жовтень 2020 року встановлено, що асортимент ЛЗ представлено 20 ТН (із урахуванням форм) , які відповідно до АТХ-класифікації відносяться до групи G Засоби, що впливають на сечостатеву систему та статеві гормони, підгруп G02CX, G02C X 02, G02C X 03, G02C X 04, G03X A10 та 3 ТН групи N06A B Селективні інгібітори зворотного нейронального захвату серотоніну, підгрупи N06AB05 Пароксетин.

В процесі дослідження встановлено, що 73,9 % становлять лікарські засоби рослинного походження, із них 59% - на основі циміцифуги (Cimicifugae rhizoma). Масова частка гомеопатичних препаратів становить 47,8 %.

Питома вага препаратів вітчизняного виробництва дуже низька і дорівнює показнику 13 %, а імпортного – 87 %. Імпортовані негормональні лікарські засоби для симптоматичного лікування клімактеричного синдрому на фармацевтичний ринок України надходять із 9 країн. Серед них Німеччина (39 %) Швейцарія (13 %), Австрія (8, 6%), Франція, Російська Федерація, Польща – по 4,4%.

В результаті аналізу за формою встановлено, що значну частку номенклатури ЛЗ представлено твердими лікарськими формами (69,4%) : таблетки (65,1%) та гранули (4,3 %).

Рідкі лікарські форми розподілені наступним чином – краплі оральні 22,0%, розчини 4,% та настоянки 4,3 %.

Таким чином, проведений аналіз дає можливість стверджувати, що група негормональних ЛЗ для альтернативної терапії клімактеричних розладів є перспективним напрямком для українських фармацевтичних виробників.

Література:

1.Татарчук Т. Ф. Ефименко О.О. Негормональна терапія клімактеричних розладів *Репродуктивна ендокринологія* . 2016. № 4. С. 72-82

2. Park, Y.K., Cha, N.H., Sok, S.R. Relationships between menopausal syndrome and sleeping of middle-aged women. *Journal of Physical Therapy Science*. 2015. P. 2537–2540.

3. Коноваленко, И. С. Патофизиология климактерического синдрома / И. С. Коноваленко, Н. П. Половко *Механізми розвитку патологічних процесів і хвороб та їхня фармакологічна корекція* : тези доп. І наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю, м. Харків, 18 жовт. 2018 р. – Х. : Вид-во НФаУ, 2018. С. 122-123

4. Єфіменко О. О., Занько О. В.. Менопауза: фокус на додаткові можливості терапії. Огляд літератури *Репродуктивна ендокринологія.* 2020. №53. С. 62-68

Нормування виготовлення внутрішньоаптечних заготовок у виробничих аптеках

Гармаш Є. О., Данькевич О.С.

Кафедра технології ліків

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

jekaagarmash15@gmail.com

На сьогодні відомо багато усталених сполучень діючих та допоміжних речовин у вигляді певних лікарських форм, деякі з них внесені в нормативну документацію. Так у Державній фармакопеї України наведено 49 прописів екстемпоральних лікарських засобів, для яких нормуються умови і терміни зберігання. У наказі № 197 є кілька десятків рецептів, для яких регламентується технологія. У Настановах з виготовлення нестерильних і стерильних лікарських форм в умовах аптек є додатки до кожного розділу з технологією декількох прописів відповідно до видів лікарських форм, про які йде мова в тому чи іншому розділі. Але прописів існує дуже багато, і всіх їх неможливо зафіксувати в нормативних документах і регламентувати виготовлення кожного конкретного пропису. Тому в аптеках керуються загальними правилами, що регламентують приготування лікарських форм в залежності від властивостей діючих та допоміжних речовин, що входять до їх складу.

При виготовленні внутрішньо аптечних заготовок керуються технологічними інструкціями, розробленими для кожної конкретної лікарської форми, яка на регулярній основі виготовляється і відпускається з аптеки. Наприклад, якщо аптека виготовляє розчин протарголу, який користується особливо високим попитом в сезон захворюваності на ГРЗ, то на нього необхідно розробити технологічну інструкцію. Виготовлення проводять серіями,